

... u jidjal biss il-memorji !! © Eric Bonanno

ikompli mill-ħarġa 2014

Fig. 10. Il-banda tipparteċipa fil-karnival fuq kummissjoni - "Les Gitans"

Il-karru kien qed jalludi ghall-gholi fil-prezz tal-ħobż u n-nuqqas fil-piż tal-ħobża Maltija meta mqabbel ma' flixkun ħalib. Dik il-ħabta l-poplu Malti kien igerger ħafna ghall-mod kif il-Gvern Kolonjali kien jitratxa x-xiri tal-qmugħ, taxxi fuqu u l-prezz relativament għoli tal-ħobż.

Illum spicċaw dawk l-imwieżeen tal-injam bħalma jidher fir-ritratt, bil-wiċċ tal-irħam u bis-sriedek tal-bronz jidħru mit-tieqa tal-ħgieg fin-nofs tal-kaxxa. Kienu jiżnu l-irtal, il-kwarti, eċċ. Spicċaw ukoll il-fliexken tal-ħalib tal-ħtieg, kbar u żgħar, bit-tapp tal-aluminju (li min jaf kemm dawwarnihom b'subajna qishom flying saucers!) Dak iż-żmien il-kumpanija (jew il-makna tal-ħalib – kif ġieli kienet tissejjaħ ukoll) kienet għadha magħrufa bħala l-MMU (i.e. il-Milk Marketing Undertaking).

Il-La Vittoria f'Catania:

Intant, avveniment ieħor importanti ħafna kien il-mawra tal-banda tal-1949 ġewwa Catania fi Sqallija u l-programm li kienet tat-ġewwa Villa Bellini. Dik il-ħabta t-tmexxija tal-banda kienet f'idejn iż-Żebbuġi Mro. Adeodato Gatt (magħruf aktar bħala s-Surmast Datu).

Il-banda kienet ntlaqqiet tajjeb immens u kienet imfaħħra bil-kbir ghall-eżekuzzjonijiet kollha tagħha.

Nhar is-Sibt, id-29 ta' Lulju il-Comune di Cataniakien ta riċeviment ad unur il-banda Mellieħija ġewwa l-Palazzo del Municipio. Għal din l-okkażjoni l-banda kienet daqqet l-innu nazzjonali Taljan (Il Canto degli Italiani), l-Innu Malti u l-God Save the King. l-ġħada l-Ħadd ingħata l-programm prinċipali u kienu ndaqqew dawn il-biċċiet.

Omaggio alla Filarmonica Vittoria

I Vespri Siciliani

Norma

AdrianaLecouvreur

Bohemian Girl

Marcia Sinfonica

Sinfonija

Silezzjoni

Silezzjoni

Sinfonija

A. Gatt

G. Verdi

V. Bellini

F. Cilea

M. W. Balfe

L-Innu Malti

Il Canto degli Italiani

God Save the King.

B'tifkira ta' din il-mawra l-Banda La Vittoria kienet ġiet irregalata standard ordnat apposta mill-Comune di Catania. (Fig. 11.)

**Fig. 11. L-istandard mogħti mill-Comune
Di Catania b'tifkira tal-mawra f'dik il-belt.**

Wieħed mill-isbaħ ritratti li fadlilna ta' din il-mawra (Fig. 12.) juri numru ta' bandisti Mellieħin migħburin quddiem l-istess standard ta' tifkira msemmi hawn fuq.

**Fig. 12. Il-bandisti tal-La Vittoria ġewwa Villa Bellini jippużaw quddiem
l-istandard ta' tifkira mogħti lill-banda mill-Comune di Catania fl-1949.**

Il-50 Anniversarju:

Fl-1957 kien iċċelebrat il-50 anniversarju mit-twelid tas-Socjetà u kif kien mistenni u xieraq saru ċelebrazzjonijiet kbar. Minn dis-sena wkoll ingħata bidu għall-festin għat-tfal Mellieħin fejn dawk kollha li jattendu bdew jingħataw borża ġelu u anke rigal.

Għal din l-okkażżjoni l-pjazza żżejjnet bil-liedna, bnadar u bandolori. Is-Surmast Willie Attard kien ġejja programm gwapp imma fl-ahħar mument kellu jirtira u floku ġabbutu Mro. Vincenzo Ciappara. Flimkien mal-banda La Vittoria, taw servizzi oħra l-Malta Accordion Association, il-Banda Filarmónica Pinto ta' Hal Qormi, il-Banda Isouard tal-Mosta, il-La Vallette tal-Belt Valletta u oħrajn.

Għall-kunċert il-kbir, bħala mistednin distinti kien hemm il-Gvernatur ta' Malta Sir Robert Laycock, Dr. George Borg Olivier, Kap tal-Oppożizzjoni u President Onorarjutas-Socjetà, l-Arċisqof ta' Malta, l-Eċċ. Tiegħi, Mons Mikiel Gonzifik ukoll il-Kleru kollu Mellieħi. Waqt iċ-ċeremonja, il-Gvernatur Laycock ippreżenta standard ġdid bl-arma tal-banda La Vittoria lill-President George Zammit f'isem il-membri kollha. L-istandard tbierek mill-Arċisqof Gonzi fil-preżenza tal-Kappillan Dun Franġisk Xuereb (tal-Basli) (Fig. 13.).

Fig. 13. Il-preżentazzjoni (xellug) u t-tberik tal-istandard (lemin)

Fir-ritratt tax-xellug il-Gvernatur Laycock jidher jippreżenta l-istandard lill-President Zammit. Fuq il-lemin tal-President jidher l-Arċisqof Gonzi. Eż-żarr wara l-Gvernatur jidher il-Kappillan Dun Franġisk Xuereb u fuq il-lemin ta' Dun Franġisk jidher Dun Anton Debono ta' Boroż.

Fir-ritratt tal-lemin l-Arċisqof Gonzi jidher ibierek l-istandard miżimum mill-President (ma jidhix). L-Arċisqof qiegħed assistit minn Dun Anton bis-sasla tal-ilma mbierek f'idu waqt li l-kappillan personali tiegħi qed iżommlu l-ktieb tat-talb. Fuq ix-xellug ta' Dun Anton (bil-libsa čara) aktarx dak huwa Dr Joseph Fenech tas-Sur Tumas minn Birkirkara. Fuq il-lemin tar-ritratt jidher is-Segretarju tas-Socjetà, dak iż-żmien il-Kavallier Alfred Sultanaminn tal-Qargħa u ġdejha il-bandist Ninu Muscat tal-Iskarpan.

Bħala tifkira tal-okkażżjoni l-Gvernatur ingħata tagliacarti tal-fidda. Wara, il-President Zammit ippreżenta par gandilabri tal-fidda lill-Eċċ. T. Mons Arċisqof f'isem il-membri tas-Socjetà (Fig. 14) u żewgt itfal ċkejkni

irregalaw bukketti tal-fjuri kemm lill-mart il-Gvernatur kif ukoll lill-Arċisqof (Fig. 15). Ingħata rigal iehor ta' tifkira lill-KappillanDun Franġisk Xuereb u aktar tard il-Viċi President anke ppreżenta tifkira lill-istess President Zammit. Iċ-ċerimonji spiċċaw bl-Arċisqof jagħmel diskors qasir tal-okkażjoni.

Fig. 14. Il-president tas-Soċjetà Dr. George Zammit jippreżenta rigal ta' tifkira lil Mons. Arċisqof Gonzi.

Fig. 15. Tfal jippreżentaw bukkett fjuri lil Mons. Arċisqof Gonzi.

Kif jixhdu Fig. 16 u 17, minbarra l-bandisti, il-kor u l-mistednin. il-pjazza kienet imballata bin-nies li ntasbu kull fejn sabu naqra post.

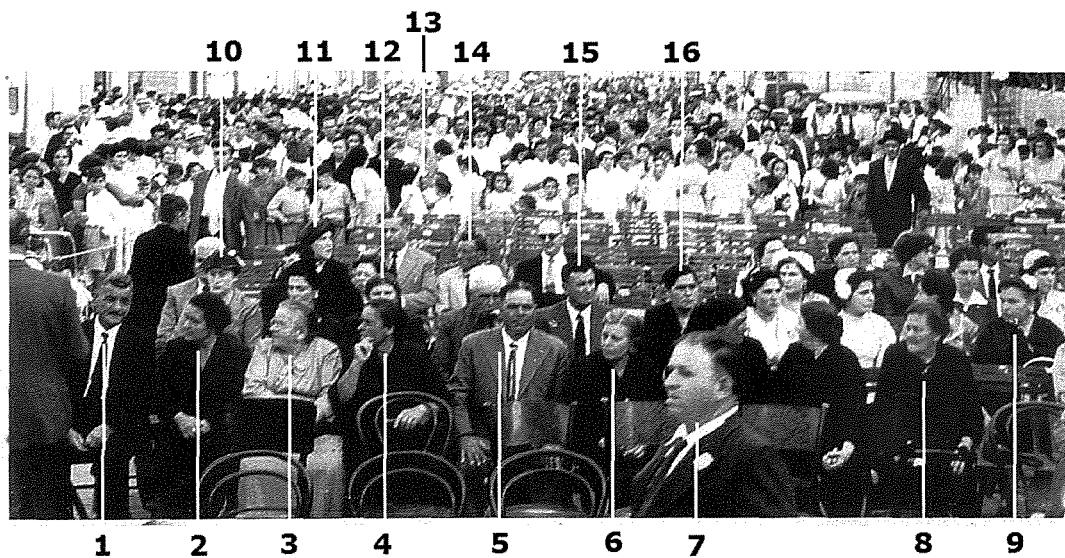

Fig. 16. Il-pjazza mballata bil-nies għaċ-ċelebrazzjonijiet tal-anniversarju.

Fig. 17a. Il-folla miġbura fil-pjazza għaċ-ċelebrazzjonijiet tal-50 anniversarju

Ritratt partikolari meħud minn ħdejn il-legju tas-surmast (Fig. 17.) jagħti xhieda aktar čara tal-folla li kienet imliet il-pjazza dakinhar u anke jippermettilna nidentifikaw uħud mill-mistednin prezenti

Fig. 17b.

Irnexxielna nidentifikaw dawn il-persuni mmarkati.

1. Wiġi Gauci tal-Lejxu;
2. Marija (mwielda Fenech) mart Wiġi (1);
3. Tereża Caruana – Trejża tax-Xifu;
4. Karmena Galea (bint Trejża ta' Xifu);
5. Feliċ Galea, (żewġt Karmena (4))
6. Katarin Muscat;
7. ġanni Muscat tal-Iskarpan (Bandist);
8. NN. minn ta' Ganon;
9. ġanna Fenech, mart Karmnu tal-Babu;
10. Ċensina Bartolo, mart il-Viċi President Ĝużeppi;
11. ġanna Vella (mart Indri – (13));
12. Ġużeppi Micallef;
13. Ġużeppi Āngelo;
14. Ġużeppi Āngelo;
15. Ġużeppi Āngelo;
16. Ġużeppi Āngelo;

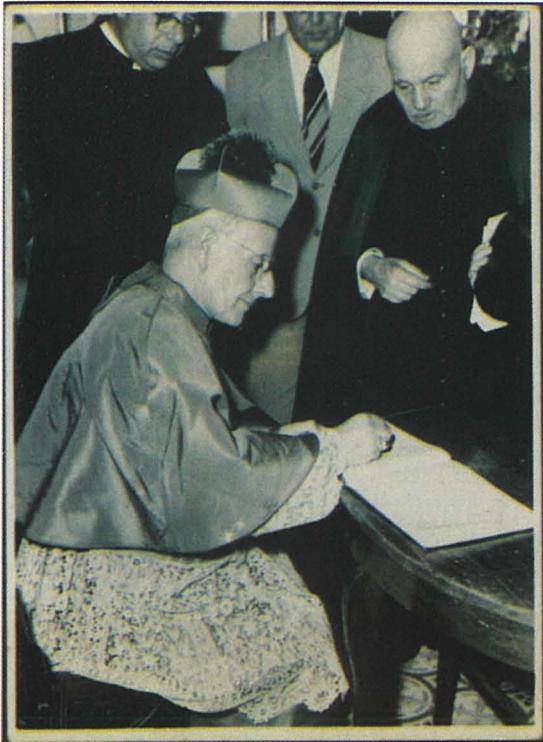
Kif spicċa l-kuncert il-mistednin ittellgħu l-każin għal riceviment (Fig. 18) fejn anke ffirmaw il-ktieb tal-mistednin bħala tifkira tal-okkażjoni (Fig. 19).

Fig. 18. Il-mistednin distinti waqt ir-riċeviment fil-każin.

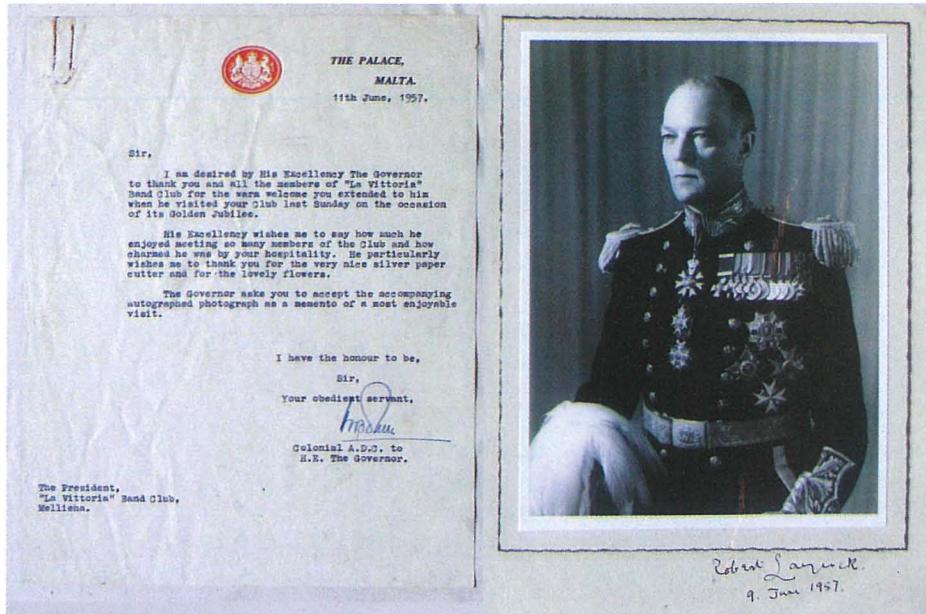
Mix-xellug għal-lemin f'Fig. 18 jidhru l-Kappillan Dun Franġisk Xuereb, il-Gvernatur Sir Robert Laycock, Joseph Caruana il-Pipi (is-Surmast tal-Iskola Primarja tal-Mellieħha), l-Arċisqof, Mons. Mikiel Gonzi, Cecilia Vella mwielda Muscat (bint Salvu Muscat tal-Iskarpan); Dr. George Zammit (President tas-Soċjetà La Vittoria), Dun Belinn Azzopardi ta' Kalanġ (saċċerdot Mellieħi) u Dr. George Borg Olivier, President Onorarju tas-Soċjetà u Kap tal-Oppożizzjoni.

Ta' min jinnota li fl-inkwatu ta' wara l-Gvernatur hemm jidher ir-ritratt tal-Kumitat li kien hemm attiv fil-25 anniversarju tas-Soċjetà.

Fig. 19. L-E.T. I-Arċisqof Gonzi jiffirma l-ktieb tal-viżitaturi tal-kažin.

Il-Gvernatur Laycock tant kien ha pjacir u apprezz l-istedina tas-Soċjetà li anke bagħtilha ritratt u ittra ta' ringrażżjament (Fig. 20.)

Fig. 20. L-ittra u r-ritratt iffirmat mill-Gvernatur Laycock b'ringrażżjament tal-istedina li kienet saritlu għaċ-ċeremonji tal-50 anniversarju tas-Soċjetà.

⁷Wieħed jinnota l-insinjal tar-Renju Britanni fuq l-ittra billi dak iż-żmien Malta kienet għadha kolonja Britannika kif ukoll il-kliem "The Palace, Malta". Hawn ir-referenza hi ghall-Palazz Presidenzjali tal-belt Valletta li dak iż-żmien kien jissejjah Il-Palazz tal-Gvernatur.

Iċ-Ċentinarju Pawlin:

Fl-1960 kienu saru ċelebrazzjonijiet kbar għaċ-Ċentinarju Pawlin u fostna għal din l-okkażjoni kien gie l-Eminenza Tiegħu, il-Kardinal Mons. Paolo Marella. Nhar il-Ħamis, 21 ta' Lulju l-Kardinal Marella żar is-Santwarju tal-Mellieħha. Il-Melliħin laqghuh bi ħgarhom u ġarġu jilqgħuh jasal ġdejn il-post magħruf bħala "Il-Mithna" fejn anke sab jistenneħw iż-żewġ baned tar-rahal, l-Imperial u l-La Vittoria. Il-konkorrenza tan-nies tant kienet kbira li l-karozza tiegħu bilkemm setgħet tidħol fil-pjazza tas-Santwarju bir-rassa li nħolqot.

Iċ-ċeremonja nżammet fis-Santwarju fejn il-kardinal Marella anke ta l-barka apostolika tiegħu lill-ġemgħa miġbura. Kien assistit ukoll mill-Kleru Mellieħi kollu (Fig. 21.)

Fig. 21. L-Em. T. Il-Kardinal Mons. Paolo Marella jgħid kelmejn tal-okkażjoni lill-folla li nġabret fejn is-Santwarju għaċ-ċeremonja taċ-Ċentinarju Pawlin.

Fir-ritratt, fit-tarf fuq ix-xellug jidher il-Kappillan Dun Frangisk Xuereb. Bis-suttana biss u b'berettin f'idejh jidher il-kappillan personali tal-Kardinal. Imbagħad hemm Mons. Marella nnifsu, żewġ qassisin oħra li ġew miegħu u fit-tarf tal-lemin Dun Anton Debono.

Wara ċ-ċeremonja fejn is-Santwarju il-mistednin telgħu l-pjazza u kif waslu quddiem il-bini tal-każin La Vittoria, il-President Dr. George Abela ppreżenta kallotta ġdida lill-Kardinal biex dan jibdilha ma' tiegħu. Fil-fatt il-kallotta originali ta' Mons. Marella għadha tinżamm fil-Każin b'tifkira ta' dan il-mument.

Kuntatti mal-Vatikan:

Dan ma kienx l-uniku kuntatt tal-La Vittoriama' persuni distinti fil-ġerarkija ekklejastika. Fl-1 ta' Novembru 1966 is-Socjetà kellha vista mill-Kardinal Joseph Frings (Fig. 22.). Is-sena ta' wara s-Socjetà reġa' kellha vista oħramill-Kardinal Marella. L-1967 kienet sena memorabli għas-Socjetà għax fiha kemm il-Kardinal Marella kif ukoll l-Arcisqof ta' Malta, Mons. Gonzi kienu ntalbu formalment biex jaċċettaw li jsiru patruni tas-Socjetà, invit li kien intlaqa' bil-qalb. (Fig. 23.).

Fig. 22. Il-Kardinal Frings

Fig. 23. Id-dokument iffirmat minn Marella u l-Arcisqof Gonzi fl-1967 ta' meta saru patruni tas-Socjetà La Vittoria.

Tifkira oħra li nsibu fil-każin huwa Fig. 24. F'dan ir-ritratt huwa rigal personali tal-Kardinal Marella lis-Socjetà. Taħt ir-ritratt hemm kitba minn idejn il-Kardinal Marella nnifsu u tgħid hekk.

"Lis-Sinjuri President u Kumitat tas-Società Filarmonica "La Vittoria" tal-Mellieħha,

Nagħti l-barka tiegħi u minn qalbi nirrikmanda lil kulhadd, b'mod specjali liż-żgħażaqbi biex iżommu sod fit-tagħlim li ġall-ielhom San Pawl.

Mill-belt tal-Vatikan, it-8 ta' Settembru 1966

Festa tat-twelid tal-Verġni Marija."

Iffirmata: Paolo Kardinal Marella.

Mal-PM ta' Malta:

Fl-1947 il-Prim Ministru ta' Malta kien it-tabib Dr. Paul Boffa. Kemm dam Prim Ministru Boffa għamel viżta waħda biss fil-każin La Vittoria (Fig. 25.) Din il-viżta kienet apprezzata ferm u għad li dik il-habta kienet ħarġet liji li ma setax isir sparar ta' murtali mingħajr permess, il-membri tal-La Vittoria ma ddejqu xejn imorru kontra dil-liġi biex jesprimu l-ferħ tagħhom għal din iż-żjara unika. Wara ġadd ma kien ikkummenta xejn dwar dan l-episodju u kollox għadda b'wiċċ il-gid.

Fir-ritratt (mix-xellug) jidhru dawn li ġejjin: ?; Is-Sur Ĝuże Schembri (Hamruniż imma refuġjat fil-Mellieħha matul il-gwerra); Toni Sultana; Dun Manwel Grima (sacerdot Mellieħi); ?; Dr. Joseph Fenech minn Birkirkara (Ministru fil-kabinett ta' Boffa); Ġenoveffa Boffa (mwielda Cecy, mart Dr. Paul Boffa); il-Kappillan Dun Franġisk Xuereb; Dr. George Borg Olivier; ?.

Fig. 25. L-unika żjara tal-PM Dr. Paul Boffa fil-każin La Vittoria fl-1947.

Il-La Vittoria u l-Emigranti Vittorjani:

Jingħad li l-imħabba għal dak li titrabba fih ma tmut qatt anke jekk tkun bogħod minn art twelidek. L-emigranti Melliħin qatt ma nsew is-Socjetà tagħhom u kemm-il darba għamlu donazzjonijiet biex iż-zejnuha u jarawha sejra aktar il-quddiem.

Fl-1976 l-emigranti Vittorjani fl-Australjarregħalaw lis-Socjeta standard bl-arma tal-Australja rrakmata fuqu.

L-istandard tal-Australja li kien thallas mill-emigranti Melliħin kien ġie ppreżentat lis-Socjetà nhar it-Tnejn, is-6 ta' Settembru 1976 waqt viżta uffiċjali li saret mill-Kummissjonarju Għoli Australjan Oppermann (Fig. 26).

Il-ġabra għall-istandard kienet saret minn Pawlu Vella tal-Masklu f'isem l-emigranti sħabu u kien ġie mgħoddxi lill-President tas-Socjetà, il-Perit Carm Lino Spiteri mill-Kummissjonarju Għoli Australjan Oppermann (Fig. 26).

⁸Is-sur Ĝuże kien il-proprietarju ta' dik li darba kienet ir-Radio City Hall. Fil-Mellieħha kien ta kontribut kbir għax kien hu li fetah il-pitkalija tar-rahal.

Fig. 26. Il-preżentazzjoni tal-istandard tal-Australja

Fir-ritratt (mix-xellug) jidhru Dr. George Borg Olivier (President Onorarju tas-Socjetà). Eżatt fuq ix-xellug tiegħu (warajh) tidher il-bandista Sylvia Caruana (bint l-eks-bandist Frans Caruana ta' Gallina). L-iebsa l-abjad hemm is-Sinjura Mavys Craig (mart il-Kummissjonarju Ĝholi Awstraljan). Warajha fuq ix-xellug jidher il-bandist Vitor Caruana ta' Trejza ta' Xifu. Imbagħad hemm l-On. Sir Hubert Oppermann, il-Kummissjonarju Ĝholi Awstraljan. Fuq ix-xellug tiegħu jidher l-emigrant Pawlu Vella tal-Masklu u jżomm it-tarf tal-lemin tal-istandard jidher il-President tas-Socjetà, il-Perit Carm Lino Spiteri.

L-istandard kien tbieren minn Dun Mose Debono, id-direttur Spiritwali tal-La Vittoria eks-bandist tas-Socjetà hu wkoll.

Aktar il-quddiem l-emigranti Vittorjani fl-Australja anke rregalaw lis-Socjetà il-badges tal-uniformi, il-pavaljuni tal-leġiji tal-bandisti, lapidi kommemorativi u strumenti għall-użu mill-bandisti tagħha.

L-emigranti Mellieħin fl-Amerika taw sehemhom u lis-Socjetàwkoll u fi żmien ieħor kien rregalawha standard tal-Amerika.

Tiġid: It-Tieni Strumentatura:

Ix-xiri tal-istrumentatura l-ġdida kienet biċċa wǵiegħi ta' ras gwappa u kienu bosta dawk li għaqdu l-isforzi tagħhom biex dil-biċċa tax-xogħol setgħet isseħħi.

Fis-seduta tas-16 ta' Frar 1971 kien sar qbil li tinxtara strumentatura ġdida. Għal dan il-ġhan kien meħtieġ titwaqqaf kummissjoni apposta u fil-fatt middew ġħonqhom għal din l-impriza Frans Caruana ta' Gallina, Anthony Vella tal-Baks (jew tal-Ġir), Alexander Attard taż-Żebgħa, Anthony Fenech il-Pajżan, Anthony Abela tal-Ħadra, Manuel Vella l-Ğoles, Ġanni Micallef it-Twila u Ġanni Mifsud ta' Milja.

Wara ġafna stinkar u ġiri 'l hawn u 'l hemm biex jingabru l-flus ingabret is-somma ta' £3300 għal 54 strument; għal dak iż-żmien kienet somma ġmielha sewwa. L-strumentatura nxtrat mingħandid-ditta Boosey & Hawkes ta' Middlesex fl-Ingilterra.

L-strumenti waslu Malta eż-żatt għall-festa ta' dik is-sena u kien mument storiku u ma setax jonqos li ma jiġix iċċelebrat bil-pompa kollha li kien jixraqlu.

Biex dan l-avveniment jibqä' mfakkar ittellgħet dik li ssejħet "Il-Festa tal-Instrumentatura" nhar is-Sibt u l-Hadd, 10 u 11 ta' Settembru 1971, rispettivament.

Is-Sibt, xejn anqas minn 50 bandist tal-post fethu ċelebrazzjonijiet bieżekuzzjoni brillanti ta' siltiet mill-opra Nabucco ta' Giuseppe Verdi. Il-qofol taċ-ċelebrazzjonijiet intlaħqu l-ġħada l-Hadd filgħaxja. L-aktivitajiet bdew b'korteo lejn iċ-ċimiterju tal-parroċċa fejn is-soċi, immexxija mill-President Carm Lino Spiteri u l-Kumitat offrew it-talb tagħhom għal ruħ il-bandisti mejtin u midfunin fil-qabar tas-Socjetà.

Miċ-ċimiterju l-korteo rħielha għas-Santwarju fejn id-direttur spiritwali Dun Mosè cċelebra l-ewkaristija b'ringazzjament flimkien mal-ġemgħa. Waqt l-offertorju, l-aktar soċju anzjan u l-iżgħar bandist akkumpanjaw lill-President Spiteri, lis-Segretarju u lis-Surmast Salvinu Vella jippreżentaw l-strument l-ġodda mal-offerti tal-Hobż u l-Inbid.

Wara, il-Kappillan Dun Ĝużepp Schembri bierek l-strumenti li tpoġġew għall-wiri fil-bitħa tas-Santwarju u b'ġest ġelu u biex il-wirja tiġi inawgurata, kemm il-Kappillan u kemm il-President Spiteri ntalbu jdoqqu l-ewwel noti bl-strumenti l-ġodda (Fig. 27).

Fig. 27a. Il-President Carm Lino Spiteri jdoqq l-ewwel noti bl-strumenti l-ġodda fl-inawgurazzjoni tal-wirja.

*Wara Carm Lino Spiteri ġ-Ćumpaqq, Anthony Vella tal-Baks sar il-President tas-Socjetà u dam f'din il-kariga għal 9 snin.

Fig. 27b.

Mir-ritratt irnexxielna nidentifikaw lil dawn il-persuni:

1. Charlie Attard ta' Xandru;
2. Anthony Vella tal-Baks (jew tal-Ġir)(*) ;
3. Carm Lino Spiteri ġ-Ċumpaq (President tas-Socjetà);
4. Frans Caruana ta' Gallina (*);
5. Dun Ĝużepp Schembri (Kappillan tal-parroċċa);
6. Dun Lino Grech;
7. Dun Mosè Debono ta' Boroż;
8. Joseph Bartolo ta' Ċensina;
9. Ĝużepp Norġ tal-Lancit;
10. Kelinu Muscat tal-Iskarpan.

Fl-istess okkażżjoni l-President Spiteri kien ipprezentat b'pittura ritratt tiegħu xogħol l-artist Joseph Briffa iżda b' sens t'umiltà l-President reġa' rregalaha lis-Socjeta biex tibqa' b'tifkira ta' dik l-okkażżjoni importanti.

Wara din iċ-ċeremonja kien anke ġew ipprezentati rigali oħra lis-Sinjura Spiteri, mart il-President u lis-Surmast Vella.

Ċelebrazzjoni bħal din ma setgħetx ma tingħalaqx bil-partcipazzjoni tal-banda nnifisha (Fig. 28.).

Fig. 28. Il-Bandisti ħerġin mill-bitħa tas-Santwarju għal marċ a la Veneziana.

¹⁰Persuni mmarkati (*) kieni jagħmlu parti mill-kummissjoni nkarigata mill-ġbir ghall-istrumenti

Fil-fatt il-bandisti għamlu marċ ala Veneziana u daqqew marċi ferriħin waqt li għaddew minn għadd ta' toroq ewlenin madwar il-Mellieħha. Kif kien xieraq il-marċ reġa' spicċa fil-każin tas-Socjetà fejn il-bandisti u s-soċi kollha kienu mistiedna għal bibita biex flimkien jiċċelebraw dan il-mument.

Għeluq:

Hallejt proprju dan l-episodju għall-aħħar bi skop. Fih nara t-tiġidid tas-Socjetà f'mument importanti fl-istorja tagħha. L-investiment qawwi għat-tieni strumentatura ma kienx ħaġa faċċi għas-Socjetà. Kull għaqda dejjem ikollha htigjiet finanzjarji imma minkejja kollox il-La Vittoria għamlet dan il-pass bl-għan li dejjem ittejjeb l-impenn mužikali tagħha u tkompli tkun partecipi u attiva fil-kamp mužikali u fil-kultura Maltija.

Ringrażżjamenti:

Niftakar li meta snin ilu kont rajt ir-ritratt tal-banda tal-1926 għall-ewwel darba fil-Każin, mill-ewwel issaħħart warajh għax fih jidher bużi bużi nannuwi, Salvu Bartolo tas-Sinktu. Kont staqsejt lil Joe Catania u lil Anthony Gauci l-Lejxu (illum it-tnejn hal-lewna) għaliex ma kienx hemm l-ismijiet taħt il-bandisti. Bħal donnhom ftehma x'ser jgħidu flimkien wiġbuni, "Għax dik il-biċċa xogħol ġha nħalluha f'idnejk!"

L-ewwel ghajjnuna tawhieli huma stess. Lil Anthony Gauci – Ninu, kif kont insibu, kont nibbumbardjah bil-mistoqsjiet kemm il-haqta ħaj. Iddiskutejna elf-ħaġa. Joe Catania kien espert biex jixgħellek il-miċċa tal-kurzitā. L-ghajjnuna min-naħha tiegħu qatt ma naqset. Insellem il-memorja ta' dawn iż-żewġ iħbieb kbar u nirringrażżjahom ta' kull m'għamlu miegħi u għall-ġid tas-Socjetà.

Għajjnuna ohra għal dan l-artiklu rċivejha mingħand Pawlino Mifsud (il-President tas-Socjetà La Vittoria), Joseph Cauchi (Segretarju Ġenerali tas-Socjetà), Yvonne Caruana (Assistenta Segretarja), Anġela Caruana, Spiru Bartolo, Jane Spiteri u Dun Ewkarist Zammit u Patri Toni Sciberras MSSP.

Imma żgur li m'għandix ilsien biex nirringrażżja lil Frans Caruana ta' Gallina u lil martu Anġela tal-kontribut enormi li tawni fl-identifikazzjoni tal-biċċa l-kbira ta' dawk imsemmija fl-artiklu. Frans u Anġela kienu minnjiera unika t'informazzjoni u b'bithhom Yvonne (l-Assistenta Segretarja tas-Socjetà) bħala l-messaġġiera bejnietna, kienu strumentali biex dawk il-bandisti, soċi, eċċi. li identifikawli issa ser jibqgħu mfakkrin. Grazzi Frans u grazzi Anġela!